

Område: Sundhedsstaben
Afdeling: Planlægnings- og Udviklingsafdelingen
Journal nr.: 11/5394
Dato: 23. maj 2011
Udarbejdet af: Malene Jeppesen
E-mail: Malene.Jeppesen@regionsyddanmark.dk
Telefon: 7663 1431

Analyse af den præhospitale dækning i Region Syddanmark

I forbindelse med 2. behandling af forslag til budget 2011-2014 på regionsrådets møde den 27. september 2010 blev det besluttet, at der skulle laves en analyse af præhospital dækning i Region Syddanmark.

Analysen skulle bestå af en faglig udredning, hvor der indgår en økonomisk og operationel konsekvensvurdering af et fuldt beredskab, hvor alle områder i Region Syddanmark kan nås indenfor 15 minutter.

1. Det nuværende præhospitale beredskab i Region Syddanmark

Det nuværende præhospitale beredskab i Region Syddanmark består af 59 ambulanceberedskaber, som er placeret på 40 stationer i regionen. Ambulancerne udgør kernen i det beredskab, der er med til at sikre, at behandling af skader/ulykker og sygdom kan opstartes på skadestedet og inden ambulancen når frem til sygehuset.

Som et vigtigt supplement til ambulanceberedskabet er der i Region Syddanmark etableret fem døgndækkende akutlægebiler i hhv. Odense, Kolding, Esbjerg, Aabenraa og Svendborg. Akutlægebilerne er bemandede med en læge og en redder. Akutlægebilerne rykker ud sammen med ambulancerne i de tilfælde, hvor der er behov for læge/ekstra personale på skadestedet.

Et yderligere vigtigt supplement til ambulanceberedskabet er regionens syv døgndækkende akutbiler, som er placeret i hhv. Grindsted, Rødding, Skærbæk, Haderslev, Sønderborg, Faaborg og Rudkøbing. Akutbil er bemandede med en paramediciner, som er uddannet til at begynde behandlingen på skadestedet.

Der er løbende siden regionsdannelsen i 2007 sket en betydelig udvidelse af det præhospitale beredskab i Region Syddanmark:

- 2009: Akutlægebil i Esbjerg (ny)
Akutlægebil i Svendborg gøres døgndækkende
Ny vagtcentral på OUH
Nyt ambulanceberedskab i Billund, Løgumkloster, Tinglev og Vojens
Døgndækkende akutbil i Skærbæk og Faaborg (nyt)
- 2010: Akutlægebil i Kolding (ny)
Døgndækkende akutbil i Rødding, og Grindsted (nyt)
Ambulancebehandler på akutbilen på Langeland erstattes af en paramediciner
Akutbilen i Sønderborg og Haderslev gøres døgndækkende
- 2011: Regionen overtager driften af nødbehandlerbil i Nordborg
Akutbilen i Sønderborg omdannes til en akutlægebil i dagtid (okt 2011)
Sundhedsfaglig visitation af 112-opkald

Herudover har Region Syddanmark yderakutlægebiler (som i gennemsnit er i drift ca. 70% af tiden) i Vejle, Fredericia og Brenderup. Yderakutlægebilen i Gadbjerg er stoppet pr. 1. maj 2011. Regionen samarbejder desuden med militærakutlægebilen i Oksbøl, og grænseområdet dækkes også af ambulancer fra Flensborg, akutlægebiler fra Flensborg og Niebüll og lægehelikopteren fra Niebüll.

Så alt i alt må man sige, at en betydelig investering i udbygningen af den præhospitale indsats i Region Syddanmark har resulteret i, at der i dag ud fra et fagligt synspunkt er et veludbygget og bredt

dækkende præhospitalt tilbud til regionens borgere. Det samlede præhospitale beredskab med ambulancer, akutlægebiler, akutbiler og helikopter kan illustreres ved nedenstående oversigtskort.

Kort 1: Præhospital dækning i Region Syddanmark

*yderakutlægebilen i Gadbjerg er stoppet pr. 1. maj 2011

1.1 Nuværende responstider - delområder

At der i dag er en god præhospital dækning i Region Syddanmark afspejler sig ligeledes i de såkaldte gennemsnitlige responstider, som er den tid der går, før ambulancen er fremme ved skadesstedet.

Region Syddanmark kontrakt med Falck om akutte kørsler (indgået 1. september 2009) indeholder følgende responstidsmål og målopfyldelse:

Delområde	Responstidsmål (kørsel 1= ambulancer m. blå blink)	Faktisk responstid 01.09.09 – 31.08.10 (kørsel 1= ambulancer m. blå blink)
Fyn	7,9 min	7,5 min
Sydvestjylland	8,6 min	8,3 min
Sønderjylland	9,8 min	8,7 min
Trekantsområdet:	7,9 min	7,3 min

*De gennemsnitlige responstidsmål gælder for hele året.

Som det ses af ovenstående tabel, har de faktiske gennemsnitlige responstider - for kontraktens første år - ligget et pænt stykke under de fastsatte responstidsmål. Af nedenstående tabel ses, at den faktiske responstid et par enkelte gange (røde markeringer) har ligget lige over responstidsmålene.

Gennemsnitlig responstider fordelt på delområde opgjort på alle kørsler med udrykning (kørsel 1)

Delområde	sep-09	okt-09	nov-09	dec-09	jan-10	feb-10	mar-10	apr-10	maj-10	jun-10	jul-10	aug-10	Gns.
Fyn	7,3	7,1	7,3	7,9	7,9	8,0	7,4	7,3	7,2	7,3	7,4	7,4	7,5
Sydvestjylland	8,3	8,1	8,1	8,8	8,3	8,6	8,1	8,4	8	8,2	8,6	8,5	8,3
Sønderjylland	8,6	8,2	8,2	9,3	9,7	9,6	8,5	8,6	8,3	8,4	8,3	8,5	8,7
Trekantsområdet	7	7,1	7,3	8,2	7,7	7,9	7,3	7	7,1	7	6,8	7,3	7,3
Region Syddanmark	7,6	7,5	7,6	8,4	8,3	8,4	7,7	7,7	7,5	7,6	7,6	7,8	7,8

Kilde: Opgørelser fra Falck

Opgørelserne over gennemsnitlige responstider og antal kørsler er i nedenstående tabel opgjort pr. kommune for første drifts år af de nye kontrakter.

De præhospitale enheder (akutlægebiler og akutbiler) indgår i et naturligt og tæt samarbejde med ambulancerne. Således bliver der altid sendt en ambulance, som så i visse akutte tilfælde suppleres med udsendelse af en akutlægebil/akutbil.

Analyser af de gennemsnitlige responstider for 1. vogn på stedet viser, at den gennemsnitlige responstid kun påvirkes marginalt, når man inddrager akutlægebiler/akutbiler i opgørelserne. Det skyldes, at det i langt de fleste tilfælde vil være ambulancerne der når først frem til skadestedet, da antallet af ambulanceberedskaber er større (og dermed alt andet lige tættere på) end akutlægebiler og akutbiler.

Det gælder imidlertid ikke for de steder i regionen (eksempelvis Oksbøl og Rødding), hvor akutlægebil/akutbil er placeret "alene" dvs. uden tilknytning til ambulancestation. Her vil der være en større sandsynlighed for, at læge- eller akutbil kan nå hurtigere frem end ambulancen, hvilket vil have en positiv indvirkning på responstiderne disse steder.

1.3 Kørsler over 15 min

De lave gennemsnitlige responstider dækker naturligvis over en vis variation, når man ser på det samlede antal kørsler. Af nedenstående tabel ses, at der i kontraktens første år er kørt/registreret godt 48.800 ambulanceturer. Heraf nåede 93,4 % af ambulancerne frem inden for 15 minutter, mens 98,5 % af ambulancerne nåede frem inden for 20 minutter.

Antal kørsler/opgaver (kørsel 1) med responstid under eller lig 15 min, samt under eller lig 20 min

Måned	Antal opgaver	0≤Rt ≤ 15	%	15 < Rt ≤ 20	%	20 < Rt	%	I alt %
sep-09	4.050	3.850	95,06	152	98,81	48	1,19	100
okt-09	4.058	3.877	95,54	150	99,24	31	0,76	100
nov-09	4.206	4.008	95,29	165	99,22	33	0,78	100
dec-09	4.318	3.965	91,82	246	97,52	107	2,48	100
jan-10	4.110	3.717	90,44	296	97,64	97	2,36	100
feb-10	3.786	3.426	90,49	265	97,49	95	2,51	100
mar-10	4.041	3.772	93,34	217	98,71	52	1,29	100
apr-10	3.905	3.671	94,01	177	98,54	57	1,46	100
maj-10	4.128	3.888	94,19	190	98,79	50	1,21	100
jun-10	3.924	3.690	94,04	181	98,65	53	1,35	100
jul-10	4.175	3.878	92,89	230	98,40	67	1,60	100
aug-10	4.101	3.845	93,76	198	98,59	58	1,41	100
sammenlagt	48.802	45.587	93,41	2.467	98,47	748	1,53	100

Med andre ord var ca. 6,6 % af kørslerne mere end 15 minutter om at nå frem, mens 1,5 % af kørslerne var mere end 20 minutter om at være fremme.

Det spørgsmål man herefter kan stille er hvordan og hvad der skal til for at nedbringe responstiderne i de tilfælde eller de steder i regionen, hvor responstiderne er forholdsvis lange?

Det spørgsmål har der været arbejdet med bl.a. i forbindelse med forberedelse af ansøgning til regeringens pulje på 600 mio. kr. til styrkelse af den præhospital indsats i udkantsområder. I den forbindelse blev der bl.a. udarbejdede kort, der viste hvilken geografiske områder i regionen der kan nås inden for 15 minutter, og hvilke områder i regionen der ikke kan nås inden for 15 minutter (hvide pletter). Det har således været sat fokus på at eliminere/mindske de såkaldte hvide pletter, som disse indledende analyser pegede på.

Indledende analyse af responstider

Analyser af responstider forskellige steder i regionen har vist, at de forholdsvis lange responstider primært afgrænser sig til yderliggende områder, øer og et område på grænsen mellem Varde Kommune, Billund Kommune, Vejen Kommune og Vejle Kommune.

Kortet nedenfor viser - med udgangspunkt i de nuværende placerede beredskaber – i hvilket omfang de forskellige områder i Region Syddanmark kan nås inden for 15 minutter (grønne områder). Kortet illustrerer situationen i dagtid (dvs. incl. dagberedskaber) og i vinterhalvåret (dvs. incl. ambulanceberedskab i Nr. Nebel).

Som det ses af kortet er der primært tale om forholdsvis lange responstider følgende steder:

- Varde Kommune
 - Nørre Nebel (vinterhalvår)/nordlige Varde kommune (sommerhalvår)
 - Område omkring Agerbæk
- Nordals/Nordborg (en del udrykninger)
- Spidserne af Langeland (få udrykninger)
- Samt mindre områder langs kysterne (eks. Kegnæs) og på småøerne i regionen (få udrykninger)

Dette afspejler sig ligeledes i nedenstående tabel med gennemsnitlige responstider for postnumre med hhv. laveste og højeste responstid.

Gennemsnitlige responstider for postnumre med hhv. laveste og højeste responstid.

Laveste responstider (kørsel 1, november 2009)			Højeste responstider (kørsel 1, november 2009)		
Postnummer	Antal opgaver	gns. responstid	Postnummer	Antal opgaver	gns. responstid
5000 Odense C	245	4,8	6853 Vejers Strand	4	20,3
6700 Esbjerg	154	4,8	6857 Blåvand	3	20
6520 Tofthund	14	5,1	6830 Nørre Nebel	7	18,4
5200 Odense V	36	5,4	5935 Bagenkop	4	18
7100 Vejle	191	5,6	6753 Agerbæk	2	17,0
6000 Kolding	238	6	6854 Henne	4	16,3
5856 Ryslinge	9	6,1	6064 Jordrup	2	15,5
6715 Esbjerg N	37	6,1	5390 Martofte	2	14
5800 Nyborg	84	6,2	6430 Nordborg*	57	13,8
6710 Esbjerg V	55	6,2	6630 Rødding	33	13,8

*Nordborgbilen er ikke med

Regionen har bl.a. som opfølgning på denne analyse – og som led i ansøgning om midler fra regeringens 600 mio. kr. pulje til styrkelse af den præhospitale indsats i udkantsområder - arbejdet på at etablere andre præhospitale ordninger som supplement til eksisterende beredskaber.

På nuværende tidspunkt er status for etableringen af andre præhospitale ordninger følgende:

1. Etablering og opstart af en præhospital førstehjælpsordning i Varde Kommune baseret på hjemmesygeplejersker. Denne ordning forventes at kunne gå i drift medio 2011.
2. Etablering og opstart af otte førstehjælpsordninger i yderområder. Indtil videre har der været afholdt møde med Sønderborg Kommune om etablering af ordning på Kegnæs, og der er aftalt møde med Langelands Kommune om etablering af ordninger på enderne af Langeland. Øvrige områder er endnu ikke endeligt identificeret.
3. Finansiering til udstyr og uddannelse af førstehjælpere på mindre beboede øer uden broforbindelse, hvis der kan tilvejebringes et korps af egnede førstehjælpere. Pt. er der regionale førstehjælpsordninger på Strynø, Drejø, og Bjørnø mens repræsentanter fra Årø og Skarø også har vist interesse for at komme med i den regionale førstehjælpsordning.
4. I samarbejde med kommunerne etablering af en nødbehandleruddannelse for brandmænd. Der afvikles nødbehandlerkurser i Odense, Gudsø og Haderslev både grunduddannelse og repetitionsuddannelse.
5. Pr. 1. januar 2011 har Region Syddanmark desuden overtaget ansvaret for og finansieringen af en nødbehandlerbil i Nordborg. Nødbehandlerbilen kører med Danfoss som operatør.

Med disse tiltag er der således peget på løsninger, der skal være med til at sikre hurtig hjælp på skadestedet for størsteparten af de områder (Varde, Nordborg, Langeland og Kegnæs), hvor responstiderne er forholdsvis lange.

Status for igangværende responstidsanalyser

Ovenstående kort-analyse tager imidlertid ikke højde for befolkningstæthed, kørselsmønster og konsekvenserne for kortere/længere responstider forskellige steder i regionen, hvis man ændrer den nuværende placering af beredskaber.

Analysemetoden som er anvendt ovenfor kan således ikke anvendes til en analyse og operationel konsekvensvurdering af et fuldt beredskab, hvor alle områder i Region Syddanmark kan nås indenfor 15 minutter.

Til en sådan analyse anvendes i stedet analyseværktøjet Siren Predict. Siren Predict er et komplet ressource-planlægningsværktøj udviklet specielt til beredskabstjenester. Siren Predict bruges til at simulere kørselsmønstre, skabe forskellige ressourcer strategier, analysere virkninger og vælge den mest effektive løsning.

Til brug for en igangværende analyse anvendes de historiske data for første års kørsler fra Falck (kørsel 1).

Helt praktisk gennemføres simuleringer ved, at se på den faktiske afhentningsadresse (ulykkesstedet), den faktiske afleveringsadresse, antal biler på ulykkesstedet og tidspunkt for ulykken. Simuleringerne består herefter i, at man placerer et antal beredskaber i regionen. I udgangssituationen placeres der beredskaber svarende til eksisterende beredskaber.

Programmet benytter herefter disse beredskaber til at udføre alle årets kørsler i regionen, og beregner ud fra bilernes faktiske position på et givent tidspunkt det optimale kørselsmønster ud fra en målsætning om lavest mulig responstid for første vogn på ulykkesstedet.

Resultaterne af analysen baseret på første års ambulanceudrykningskørsler (kørsel 1) efter kontrakt af 1. sep. 2009 præsenteres på næste møde i det præhospitale udvalg.

Resultaterne af tidligere analyse baseret på kørsler i 2005-2006 gennemgås på mødet.

Opsummering – nuværende præhospitale dækning

Gennemgangen af den nuværende præhospitale dækning i Region Syddanmark viser, at der - i takt med regionens planer om at samle de akutte sygehusaktiviteter på færre enheder - er sket en betydelig udbygning af de præhospitale tilbud til regionens borgere, og at der i dag - ud fra et fagligt synspunkt - er en god og velfungerende præhospital dækning i regionen.

I de områder, hvor responstiderne er forholdsvis lange, er man godt på vej til at finde lokale løsninger i form af førstehjælperordninger, samarbejde med kommune, fælles uddannelsestiltag m.v.

Med udgangspunkt i den nuværende præhospitale dækning af regionen præsenteres udvalget på kommende møde for resultaterne af den igangværende analyse af de faglige og operationel konsekvenser af et fuldt beredskab, hvor alle områder i Region Syddanmark kan nås indenfor 15 minutter.